

# EVLIYALARIN ESERLERINDEN ŞIFA DİLEMEK VE TEBERRÜK ETMEK

<"xml encoding="UTF-8?>

## EVLIYALARIN ESERLERINDEN ŞIFA DİLEMEK VE TEBERRÜK ETMEK

Vahhabi zümresi, evliyaların eserlerini aracı kılmayı, yakınlaşma vesilesi kabul etmeyi şirk bilmekteler. Peygamberin kürsü ve minberini öpen birisini de müşrik olarak bilmekteler. Hatta peygambere karşı ilgi ve sevgi, o şahsın söz konusu eseri öpmesine neden olsa bile. Ama onlar, Yusuf(a.s)'ın gömleği hakkında ne düşünüyor acaba?  
Arapça metin\_

- "Bu gömleğimle gidin de babamın yüzüne sürün. Gözü (tekrar) görür hala gelir." Yakup(a.s) da Yusuf'un gömleğini gözlerine sürüyor ve o anda da derhal gözlerine kavuşuyor. Nitekim şöyle buyuruyor: Arapça metin\_

- "Müjdeci gelip de onu (gömleği) onun gözüne sürdüğü zaman, gözü görür olarak(sağlığına) dönüverdi."

Eğer yakup(a.s) böyle bir işi "Necdi"lerin ve Muhammed b. Abdul Vehhap'ın taraftarlarının yanında yapmış olsaydı, ona nasıl davranırlardı? Günahtan korunmuş ve masum olan bu peygamberin, nasıl değerlendirirlerdi?

Şimdi eğer bir Müslüman,Hatem-ün nebi'nin kabir toprağını gözlerine koysa, önderlerin toprağını da saygıyla öpse yada onlara teberrük etse ve yüce Allah bu toprakta böyle bir eser bırakmış diye düşünerek zamanın Yakup'una uysa, lanet ve tekfire neden uğrasın?\_

Peygamberin yaşantısını az çok bilenler, peygamberin ahashabının devamlı olarak onun abdest suyuna teberrük etmek için yarış halinde olduklarını çok iyi bilmekteler. Bu konuda altı sahihin arasında, en sahih olanlardan (Sahih-i Müslim ve Sahih-i Buhariye) müracaat etmemiz sanırım

yeterlidir. Bu konuyla ilgili örnekleri kısaca nakledeyim:

1- Buhari "Hudeybiye barışı" ile ilgili şöyle yazıyor: Peygamber abdest aldığıında, onun ashabı, onun abdest sularının damlalarını alabilmek için birbirleriyle yarışıyorlardı." \_

2- Buhari "hatem-i nübüvvet" bölümünde, Said b. Yezit'ten naklediyor: Teyzem beni peygamberin huzuruna götürdü ve "kız kardeşimin oğlu hastadır "dedi. Peygamber abdest aldı ve Allah'tan benim için şifa istedi. Abdest aldı ve ben de onun abdest suyundan içtim.\_

3- Buhari "Peygamberin sıfatı" bölümünde "Vehhab b. Abdullah'tan" şöyle naklediyor: Halk Peygamberin ellerinin kendi yüzlerine sürüyorlardı, bende aynen Peygamberin ellerinden tuttum yüzüme çektim, onun eli mişk'ten daha güzel kokuyordu.\_

4-Buhari "Peygamberin sıfatı" bölümünde şöyle naklediyor: Peygamber "Ebteh"de bir çadırın içinde idi. Bilal çadırdan çıkıp halkı namaz kılmaya çağırdı, sonra tekrar çadırın içine döndü ve Peygamberin abdest suyunun kalanını getirdi. Halk hücum edip suyu aldılar ve teberrük ettiler.\_

5- Müslim Sahih-in de, Enes'ten şöyle naklediyor: Peygamber kafasını tıraş ediyordu, yardımcıları da etrafındaydı, saçının her bir tüyü de onların elindeydi.\_

Bu yazdıklarımız, sahabenin Peygambere duyduğu ilgi ve onun eserlerine yaptığı teberrüklerden yalnızca birkaç küçük örnektir. Bunun gibi konuların tümünü bir araya toplamak ayrı büyük bir kitap yazmayı yazmayı gerektiriyor.

Sizler Sahih-i Buhari'nin cihat bölümünün son kısmına ve "Zırh, asa, kılıç, kap, mühür, yüzük, tüy ve kefen" bölümüne müracaat ederek Peygambere yapılan teberrüklerden küçük örnekler görebilirsiniz.

Vehhabilerin bir kısım insanları görevlendirerek, Peygamber kabrini teberrük edenleri vurdurmaları, dövdürtmeleri ve bir takım olaylar yaratarak, Peygamber döneminde ve günümüz de ortaya konan ilgileri ve güzel hareketleri yok etmek istemeleri onların kültürlerini temelsiz ve dayanaksızlığının işaretidir.

Mübarek Peygamberin eserlerine teberrük etmek ve onun kabir çerçevesinin ve minberinin öpülmesine engel olmak konusu "Vehhabiciliğin"en büyük sloganıdır. Vehhabi devleti olan "kanlı Suudi" o işleri yapanlara engel olmak için "Marufu emretmek münkirden sakındırmak" görünümünde bir kısım memurları kabrin çevresine yerleştirmiştir. Bu memurlar da acımasız ve

sert bir tavır sergilemekteler, orayı ziyaret edenlere karşı... Bu uğurda nice temiz kanlar dökülmüş ve nicede ırlara zarar verdirilmiştir... Onların görüşlerinin temeli de şu: "Kabir çerçevesini öpmek kabir sahibine ibadettir, ona tapmaktır" sanılıyor ki, her saygı ibadettir!

İslami eğitim ve kültürden uzak kalan bu zavallılar, mantıklı bir şekilde ibadeti tarif edemedikleri için, şaşkınlık vadisinde kaybolmuşlardır. Sonra da "ölü"ye yapılan her saygıya ibadet adını vermişler. Biz ileride "ibadet" için anlaşılır bir hat ve hudut çizeceğiz. Şu durumda önemli olan, bu konuda Müslümanların ne durumda bulunduğuudur. Bunu anlamalıyız. Biz bu konu hakkında ki uzun konulardan kısa bir açıklama ile yetineceğiz:

1- Peygamberimizin biricik kızı babasının vefatı ve defni sonrası onun kabri kenarında durdu, kabrinden bir avuç toprak alıp yüzüne koydu ve ağladı: Şu iki şiiri de okudu:Arapça metin

Ahmet'in kabrini koklayıp da yaşadığı sürece kıymetli meşklere koklamayan birine ne olabilir?  
Arapça metin

Bana öyle musibetler dokundu ki eğer ışıklı günlere dokunsaydı kapka-ranlık bir geceye dönüştürürdü.\_

2- Sahabenin üstünlerinden olan Bilal bir takım nedenlerden dolayı Medine'yi terk etti. Şam civarında sınır görevliliği ile uğraştı. Rüyasında Peygamberin kendisine şöyle söylediğini duydu:

Ey Bilal! bu ne cefakarlıktır, acaba bizi ziyaret etme vakti gelmedi mi? Bilal üzüntülü bir vaziyette rüyadan ayrıldı

ve derhal bineğine atlatıp Medine'ye yöneldi, Peygamberin kabrinin yanına gelince ağlamaya başladı, yüzünü kabre sürdü. Hasan ve Hüseyin'i görünce de ikisini de öptü.\_

3- Emir-el Müminin Ali(a.s) şöyle diyor: Peygamberin defninden üç gün geçmişti; bir çöl Arabı geldi, kendini kabrin üzerine attı. Kabrin toprağını kafasına sürüyordu. Peygamberle konuşmaya

başladı ve şöyle dedi: "Ey Allah elçisi. Söz söyledin biz de du ... zarlarından bir çoğu yazmaktadır. Bunlar "Şemhudi" Vifa-ül Vifa c.2, s.512'de ve şeyh Halit Davudi (ö.1299) "Sulh-ul İhvan" kitabında ve diğerleri.

4- Hakim "Müstedrek"inde şöyle naklediyor: Mervan b. Hakem mescide girdi, birinin yüzünü kabrin üzerine koyduğunu gördü. Mervan onu n boğazına sarılıp, şöyle dedi:"Ne yaptığını biliyor musun?" Adam boğazını kaldırıp Mervan'a doğru bakınca, onun Ebu Eyyup Ensari olduğu

anlaşıldı ve şöyle dedi:"Ben bir taşın yanına gelmedim, peygamberin yanına geldim. Fakat ey Mervan peygamberden işittim şöyle diyordu: "Dine salihler rehberlik ettiği zaman ona ağlamayın, dine ehli olmayanlar rehberlik ederse, işte o zaman ağlayın. (Yani sen ve Emeviler ailesi ehil değilsiniz)\_

Tarihin bu bölümleri, Peygamberin kabrine teberrük etmenin dayanağının varlığını göstermekte ve Peygamberin mübarek sahibesinin onun kabrine teberrük ettiğini açıklamaktadır. Bu Mervan b. Hakemler ve yandaşları, sahibeleri bu meşru amelden yoksun bırakıyorlardı!

Bu konu ile ilgili tarihi olayları yazsak, sayfalarımızın almayacağı kadar fazladır. Konuya ilgi duyanlar ve geniş bilgi arayanlar "sahabenin teberrüğü" kitabının yanında kıymetli eser "el gadir" kitabının c.5 s:146-156'ncı sayfalarına bakabilir. Konunun sonuna yaklaşırken bir meseleyi hatırlatmadan geçemeyeceğim: Bu kadar tarihi naklin ve rivayetin yalan ve dayanaksız olması hiçbir zaman mümkün değildir. Şimdi tümünü yalan kabul etsek bile, yinede bizim maksadımızı doğruluyorlar. Eğer bu tür ameller bidat, şirk yanlış ve haram sayılıyorsa,

yalancı ve düzmecilerin bunların Müslüman şahsiyetlere dayandırması imkansızdır. Zira yalancı kimseler topluma kabul ettirebilecekleri yönlerde yalancılık yaparlar ki onların sözüne halk inansın ve kabul etsin, Şirk, bidat, haram ve yanlış bir işi hiçbir zaman salihlere dayandıramazlar. Zira böyle bir durumda halkın direnişi ve kabullenmeyişiyle karşılaşılır. Böylece de onların okları taş'a isabet etmiş olur, alçak amaçlarına da ulaşamazlar.

KONU:10

## İBADETTE TEVHİT (VEYA VEHHABİLERİN BAHANESİ)

Tek ilaha ibadet kavramı, tüm zamanlarda bütün peygamberlerin ilahi davetlerinin temellerini oluşturur. Tüm insanlar tek ilaha ibadet etmeli ve diğer varlıklara kulluktan kaçınmalıdır.

Tek ilaha kulluk ve iki ilaha kulluğun zincirlerinin kırılışı tüm ilahi peygamberlerin hareketlerinin başlangıcını oluşturan semavi emirlerin temeli olmuştur. Tüm peygamberler tek bir hedef için seçilmiş ve hedefleri de tek uluhiyeti sabit kılmak mutlak şirki ise ortadan kaldırmak olmuştur.

Kur'an'ı Kerim bu gerçeği gayet net bir dille şöyle açıklamaktadır:

1-Arapça metin\_

- "And olsun bir her ümmete; Allah'a kulluk edin ve tağuttan kaçının (diye tebliğ etmesi için) bir peygamber gönderdik."

2-Arapça metin\_

- "Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona şunu vahyetmiş olmayalım: "Benden başka ilah yoktur, öyleyse bana ibadet edin"

Kur'an tek ilahlığı semavi tüm dinlerin ortak esası olarak beyan etmiş ve şöyle buyurmaktadır:

Arapça metin\_

- Deki: "Ey kitap ehli bizimle sizin aranızda müşterek (olacak) bir kelimeye gelin (ki oda şudur): Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım"

İbadette tevhit sağlam ve kesin esaslardan biridir. Müslümanlardan hiçbir kimse ona muhalefet etmemiştir. Bütün kesimler bu konuda görüş birliği içindedir. Her ne kadar mutezile "Tevhit-i Efali" de ve eşariler "Tevhit-i Sıfatı" de görüş ayrılığına sahipseler de İslami mektepler asıl olanda ittifaktırlar. Hiçbir Müslüman da bu aslı inkar etmez. Her ne kadar aralarında bazı itilaflar varise da anlamlarına bağlıdır. Yani Müslümanlardan bir bazı fiilleri ibadetten saydıkları halde, diğer bir bölümü ikram ve tazim olarak değerlendirmekteler. Diğer bir deyişle: "Ne niza varsa",

"Sugra" da (küçük konulara da) var ki acaba bu iş ibadet midir değil midir? Kubra da (ana konularda) anlaşmazlık yoktur. Örneğin: Allah'tan başkasına "ibadet" şirk ve haramdır. İşte bu durumda ibadetin lugatta ve Kur'an dilindeki anlamı iyice aydınlığa kavuştuktan sonra, onun teklif durumu ve gerçek kapsamış olduğu anlamları da kendiliğinden aydınlanmış olacaktır.

Daha açık bir deyişle; ibadette tevhidi, özel bir topluluk kendilerine dayandıramazlar.

Sadece tüm tek ilaha ibadet edenler özellikle de Müslümanlar tek bir görüşe sahiptirler. Gündemde olan konu bir kısmın bazı amelleri ibadet olarak kabullenmelerine karşın, diğer topluluğun aynı ameli ibadet olarak değerlendirmemeleridir. Bundan dolayı bu konular çevresinde konuşup araştırma yapmak gerekmektedir. "İbadeti" mantıklı bir şekilde ortaya koymalıyız. Onun sınırını aydınlatmalıyız. Muhalif tarafa bir ölçü vermeliyiz ki o ölçüye dayanarak, "ibadeti" ibadet olmayan fiillerden ayırt edebilsinler.

## İBADETİN SINIRI VE DOĞRU TARİFİ

Arap lugatında "ibadet" Fars dilindeki "tapıcılık" kelimesinin karşılığıdır. "Tapmak" kelimesinin anlamı da bizce çok aydındır. Aynı şekilde "ibadet" kelimesinin de her ne kadar onun mantıki tarifini yapıp tek cümleyle ifade edemesek de apaçık bir anlamı vardır.

Yer ve semanın bizim yanımızda açık bir anlamı olduğu şüphesizdir. Oysa bir çoğumuz onları açık bir şekilde anlatıp kamil anlamda tarifini yapamamaktayız. Ama bu durum, o iki kelimeyi duyduğumuzda onların zihinlerimizde oluşturduğu cisimleşmeye engel olamamakta.

İbadet ve tapmak da, yine aynen yer ve gök lafızları gibidir. Onun gerçek anlamını hepimiz anlayıp bilmekteyiz. Fakat bir çoğumuz kendi anladığı anlamı mantıki olarak bir şekilde sokamamaktayız. Evet "İbadet" terim "Tapma ve saygı gösterme" gibi lafızların gerçek anlamları bizim yanımızda bilinmekte ve açıktır. Onların hepsinin ayrı ayrı verdiği anlamlar, diğerinin verdiği anlamdan ayırt etmek çok kolaydır.

Gönlünü kaptırmış bir aşğın, maşukunun kapı duvarını öpmesi veya onun elbise ve gömleğini göğsüne sürmesi, veya ölümünden sonra onun kabrini ve toprağını öpmesi, hiçbir millet içerisinde "ona tapıcılık" olarak nitelendirilmemiştir. Yani kendi liderlerinin cesetlerinin mumyalanmış halini görmek ve ziyaret etmek için koşanlar veya onların eser, ev, ve yaşadıkları yerleri görenler ve onlara saygıda bulunanlar ve merasim düzenleyenlerin bu hareketi hiç ibadet ve tapma diye adlandırılmıyor. Her ne kadar onların saygı belirtileri Allah'a kulluk edenlerin, Allah'ın karşısında durup, gösterdikleri huşu seviyesinde olsa da!

İşte böyle bir durumda, yalnızca çok uyanık olabilen vicdanlar, hakemlik yaparak "ihtiram" ve "tazim-i", "ibadet" ve "tapıcılıktan" ayırt edebilir.

Şimdi eğer "ibadet" kelimesini mantıki bir şekilde inceleyip tarif etmek istersek, onu aşağıda yazılan üç açıdan tanımlayabiliriz. Tariflerin üçü de birbirini aynı amacı gözetmektedir. Fakat ilk önce Vehhabilerin üzerinde durduğu iki eksik tanımlamalarına işaret edip sonra gerçek tanımlamaya geçmeliyiz.

## İBADET HAKKINDA YAPILAN İKİ EKSİK TANIM

### A)İBADET: HUZU VE ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK

Lugat kitaplarında "ibadet" huzu ve alçak gönüllülük olarak geçer.\_ Lugatçıların böyle bir tanımı

"ibadet" kelimesinin kemal sahih ve en dakik manasını beyan edemez:

1-Şayet "ibadet" huzu ve alçak gönüllülükle aynı anlamda olsa, dünyadaki hiç kimseye "tevhit" kimliği veremeyiz ve hiç kimseye de muvahhit sıfatı koyamayız. Çünkü beşer fıtraten maddi ve manevi yönden mükemmel olan, üstün ve seçkin insanların karşısında huzu ve huşu göstermektedirler. Öğrencinin öğretmen karşısında, evladın baba ve annenin karşısında ve gönlünü veren insanların, gönül verilen karşısında ve... davrandıkları gibi.

2- Kur'an-ı Kerim bir yerinde, evlatlara, ebeveyn karşısında alçak gönüllülük kanatlarını aşağı indirmelerini emrediyor. Arapça metin\_

- "Onlara düşkünlükten (dolayı) alçak gönüllülük kanadını ger ve deki: Rabbim, onlar beni küçüklükten nasıl terbiye ettilerse, sen de onları esirge."

Eğer alçak gönüllü olarak davranmak, ibadet etme belirtisi olsaydı, itaatkar evlatlar müşrik kabul edilip, isyankar evlatlarsa muvahhit kabul edilmeliydi.

## B) İBADET: SONSUZ HUZU

Müfessirlerden bazıları lugatçıların eksik açıklamalarını gördükten sonra, o boşluğu doldurma girişiminde bulunarak, başka türlü tefsir etmeğe başladılar ve şöyle dediler: "İbadet ihsas edilen kemal ve azamet karşılığında sonsuz huzu etmektir."

Böyle bir açıklamanın öncekinden farklı bir yanı yoktur.

Yüce Allah meleklerle Ademin karşısında secde etmelerini emrediyor ve şöyle buyuruyor: Arapça metin\_

- "Meleklerle Adem'e secde edin dedik de iblisten başka (diğerlerinin tümü) secde ettiler."

Bir varlığın karşısında secde etmek, sonsuz huzu belirtilerinden ve alçak gönüllülük örneklerindendir. Böyle bir iş ibadet belirtisi olsaydı, itaatkar meleklerle müşrik ve isyankar şeytana da muvahhit demek lazımdı.

Yakup evlatları ve Yakup'un kendisi dahi karısıyla birlikte, Yusuf'un azameti karşısında secde ettiler. Nitekim şöyle buyuruyor: Arapça metin \_

- "Onun için secdeye kapıldılar. Dedi ki: Ey babam, bu daha önceki rüyamın yorumudur. Doğrusu Rabbim onu gerçek kıldı."

Kur'an Yusuf'un çocukluk dönemindeki rüyasını şöyle naklediyor: Arapça metin \_

- "Gerçekten ben (rüyamda) on bir yıldız, güneşi ve ayı gördüm onların bana secde ettiklerini gördüm."

Tüm Müslümanlar, muvahhitlerin yüce peygamberine uyararak, "Hacer-ül Esvedî" öpüyorlar ve ona el sürüyorlar. Diğer bir deyişle, putperestlerin kendi putlarına yaptıkları muamelenin bir benzerini de bunlar yapıyorlar. Bununla beraber bizim yaptığımız tevhidin belirtisidir; onların ki ise şirkin kendisidir.

Bu esastan yola çıkarak, ibadetin vakıyyetini amelin suretinde alçak gönüllülük ve mutlak huzuda aramalıyız. Her ne kadar huzu ve alçak gönüllülük onun ana unsuru ise de, rukun ve unsur ona has değildir(genel olabilir).

Ancak huzu ve alçak gönüllülük özel bir akide ile de iç içe olmalıdır. Gerçekte huzu ve alçak gönüllülük ister sonsuz anlam suretinde olsun, isterse ondan biraz daha az renkte olsun, hususi bir akideden kaynaklanırsa ibadet sayılır. Gerçekte de amele ibadet rengi veren akidedir. Akidesiz amel batıldır, ibadet olamaz.

Şu iki ana unsur nedir? Peşinde dolaştığım konu işte odur. Şimdide ibadetin mantıksal tanımına gelelim:

## İBADETİN İLK TANIMI

İBADET İNSANIN ULUHİYET İNANCINDAN KAYNAKLANAN DİL, LAFİZ VE FİİLEN YAPILAN ALÇAK GÖNÜLLÜLÜKTÜR

Şimdi " uluhiyet" nedir? onu anlamalıyız. Konunun en hassas noktası "uluhiyetin" manasını dakik olarak anlamamız konusudur. "Uluhiyet" ahlaklık ve ilah "Allah" anlamındadır. Eğer bazen "ilah" lafzı mabut olarak tefsir ediliyorsa "tefir-i bi" lazımdır, mabut gerçek ilah anlamında değildir. Ancak, dünya milletleri arasında hakiki ilah ve hayali ilahlar; tapılan anlamına geldiği için "ilah" lafzını mabut olarak tefsir etmişlerdir. Yoksa mabut olmak, "ilah" anlamının lazimesidir, onun ilk manası değildir.

"İlah" lafzının Allah anlamına gelip de, mabut anlamına gelmediğinin delillerinden birisi, ihlas kelimesidir. Yani "La ilahe illallah" kelimesidir. Eğer "el İlah" kavramı bu cümlede mabut anlamına gelseydi, yalan bir kelime olurdu, çünkü bilinmektedir ki, Allah'tan başka binlerce mabutlarda vardır. Bu nedenledir ki bir kısım insanlar işkalden kurtulmak için "Bilhale" kavramını taktirde tutarak, bu yoldan yalanı bertaraf etmek istemişlerdir. Cümlenin anlamı da o zaman şöyle oluyor.

"La mabude bil hakk" ilallah (Allah'tan başka gerçek mabut yoktur) fakat böyle bir kelimeyi (bil hakk) taktirde tutmak külfetten başka bir şey değildir.

Bu tanıma en açık delil, bu konuda nazil olan ayetlerdir. Söz konusu şu ayetleri incelediğimiz zaman, ibadetin bir şeyin "uluyiyetine" \_ inanmaktan kaynaklanan söz ve davranışlardan ibaret olduğu anlaşılmaktadır. Herhangi bir varlık hakkında böyle bir inanç olmaz ise, ona karşı yapılan herhangi bir huzu, alçak gönüllülük, tazim ve ikram kesinlikle tapıcılık ve ibadet olamaz. Bu nedenle Kur'an "Allah'a ibadet edin diye buyurduğu her ayetinde hemen onun ardından "Ondan başka bir ilah yoktur" alternatifini ortaya koymaktadır. Örneğin şöyle buyuruyor: "Ey kavmim, Allah'a kulluk ediniz, Arapça metin sizin ondan başka ilahınız yoktur" (Araf/59)

Bunun benzeri veya aynı anlamı içeren ayetler dokuz yerde geçmektedir. Aziz okuyucular: "Araf suresi:65,73,58'e, Hud suresi:5,61,84'e, Enbiya suresi:25'e Mu'minin suresi:23, 32'ye ve Ta-ha suresi:14. Ayetlere bakabilirler.

Söz konusu tanımlar bize, ibadetin "uluhiyyet" inancından kaynaklanan huzu ve huşu olduğunu, eğer böyle bir inanç olmadığı taktirde onun ibadet olmayacağını açıklamaktadır.

Yalnızca bu ayet anlamı bir konuya delil değildir. Bu gerçeğe işaret eden diğer ayetlerde vardır. Örneğin: Arapça metin\_

"Çünkü onlara, Allah'tan başka ilah yoktur denildiği zaman, büyüklük tasarlardı."

Kısaca bu sözü ciddiye almıyorlar diğer varlıkların ve kendi ilahlarının uluhiyetine inanıyorlardı. Arapça metin\_

-"Yoksa onların Allah'ın dışında başka bir ilahlarını var? Allah onların şirk koşturma olduklarından yücedir."

Bu ayete göre şirkin kaynağı "Allah'tan başkasının uluhiyetini" kabul etmek oluşturur.

Arapça metin\_

- "Ki onlar, Allah ile beraber başka ilahları (ortak) kılmaktadırlar. Onlar yakında bilip  
öğreneceklerdir."

Arapça metin (Furkan/68)

- "Ve onlar Allah ile beraber başka bir ilaha tapmazlar."

Müşriklerin davetlerinin kendi putlarının uluhiyetine itikat ile birlikte olduğunun delili aşağıdaki  
ayetlerdir:

Arapça metin (Meryem/80)

Kendilerine güç (izzet) sağlasınlar diye Allah'tan başka ilahlar edindiler.

Arapça metin (Enam/19)

"Gerçekten Allah'la beraber başka ilahların da bulunduğuna siz mi şahitlik ediyorsunuz?"

Arapça metin (Enam/74)

"Hani İbrahim amcası Azer'e (şöyle) demişti: Sen putları ilahlar mı ediniyorsun? Putperestlerin şirklerinin geçtiği ayetlere bakarak, bu gerçeği aydınlığa kavuşturmuş oluruz ki onların şirk, kendi mabudlarının uluhiyetine inanmalarındandır. Onları, Allah'ın yaratığı kabul etmelerine rağmen, bir çeşit ilahçık olarak değerlendiriyorlardı. Mahluk kabul etmelerine rağmen: Yüce Allah'ın bazı işlerini onlara bıraktığını kabullenip, bu işlerden dolayı da onlara tapıyorlardı.

Onların ilahlığına ve uluhiyetine inanmaları nedeniyle ki, tek ilaha davet edildiklerinde, ona karşı kafir oluyorlardı, yani inkarda diretiyorlardı. Eğer ona eş bulunursa ona inanıyorlardı. Nitekim bu özveri aşağıda yazılan ayette varid olmuştur: Arapça metin\_

- "Sizin (durumunuz) böyledir. Çünkü bir olan Allah'a çağırıldığınız zaman inkar ettiniz. Ona eş koşulduğunda da inanıp onayladınız. Artık hüküm Yüce, büyük Allah'ındır."

Merhum Ayettullah Muhammet cevad Belağı: "Ala ür rahman" kıymetli tefsirinde, "ibadet" gerçeğini ince bir şekilde açıklarken şöyle tarif ediyor:

Arapça metin\_

- İbadet öyle bir amel olmalı ki, insanın ilah edindiği varlığın karşısında huzu ettiğini anımsatsın, böylece de onun üstünlük hakkını (uluhiyet) makamına sahip olduğundan dolayı eda etsin.

Merhum Belağı, "ibadet"ten anladığını sözle açıklamıştır. Sözü edilen ayetlerde de bu tanımın doğruluğu tamamen tasdiklenmektedir.

Büyük ustad Hz. Ayatullah il uzma imam Humayni (r.a) de, kendi değerli kitabında bu görüşü benimseyerek şöyle buyurmuştur: Bu görüşün en açık delili, şirk ile uyuşmayan ve savaşıyan ayetlerin tümünü göz önüne almaktır. Şirkin bütün fırkaları, önünde huzu edip taptıkları varlıkların tümünü (genel olarak ister büyük olsun, isterse küçük, ister gerçek olsun, isterse mecaz) ilah (Allah) olarak kabullenip ve bu inançla onların karşısında tezellülde (alçak gönüllülük) bulunuyorlardı.

Bu tanımın ona teması da, ayetlere bakarak "ilah" kelimesinin "Allah" anlamında olduğunu ve "mabud" anlamında olmadığını açıklamaktır. Bir mevcudun, ona tapıcısının görüşüyle, yaratıcı Allah'ın bazı fiillerine ortak olması, onun ilah oluşuna yeterlidir. Her ne kadar kendisi yaratık olsa bile!!... Allah'ın bir fiili yada birkaç fiili, ona bırakılınca ilah oluyordu. Nitekim cahiliyet Arapları döneminde, putların bazıları için durum böyleydi.

## İBADETİN KİNCİ TANIMI

İbadet, "Rab" olarak kabul edilen bir varlığın karşısında, yapılan huzudur.

Biz "ibadet" kelimesinden anladığımızı bir cümle ile ifade ederek şöyle diyebiliriz. "İbadet: karşıdaki varlığın "Rububiyetine" itikattan doğan kavli ve ameli huzudur." Ubudiyet kelimesi rububiyetin karşısındadır. Ne zaman insan kendini abd ve köle olarak bilse ve karşı tarafı da kendisinin tekvini rabbi olarak kabul etse o şey ister rabbi olsun, ister olamasın bu inanç ve düşünceyle onun karşısında huzu ederse, böyle bir amele ibadet derler.

Şimdi getireceğimiz ayetten de yararlanılacağı gibi, ibadet rububiyet hakkındadır. Bazı ayetlerde buna işaret vardır. Arapça metin (Maide/72)

- "Mesih dedi ki: Ey İsrail oğulları, benim de rabbim sizin de rabbiniz olan Allah'a ibadet edin." Arapça metin

"Gerçekten Allah benim de rabbim sizin de rabbinizdir, öyleyse ona ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur."

Bu anlatım diğ er ayetlerde de geçmekte. Ayetlerin bazısında ibadet, yaratılışın amacından sayılmıştır. Nitekim şöyle buyuruyor: Arapça metin İ(Enam/102)

-‐İşte rabbiniz olan Allah budur, ondan başka ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse ona kulluk edin.‑

### RAB‐KELİMESİNDEN KASIT NEDİR

Arap lughatında, bir şeyin tedbir ve programını elinde bulundurup onun geleceğini tayin eden şahsa ‐Rab‐ denir. Eğer Arapça da evin sahibine, çocuğun bakıcısına ve mezranın çiftçisine ‐Rab‐ deniyorsa, buraların iradesinin onun sorumluluğu altında olduğu içindir. Şayet biz Allah‐ı kendimizin ‐Rab‐bi biliyorsak, hayat, ölüm, rızık, geçim, kanun koymak ve uygulamak, mağ fret gibi tüm varlığımızın temelini oluşturan şeylerin, onun elinde olmasındandır. Eğer bir insan bizim geleceğimizle ilgili işlerden birinin, başkasının elinde olduğunu düşünse,

örneğin, Allah‐ın, hayatı, ölümü, rızkı, geçimi, kanun koymak onu uygulatmak, mağ fret etmek gibi işlerden birini veya tümünü diğ er bir şahsa bıraktığını düşünürse, o şahısta bu makamları tek başına bu makamlara sahip olsa, böyle bir durumda onu kendine ‐Rab‐ kabul etmiş olur.

Eğer bizler bu inanç ile onun karşısında huzu edersek ona tapmış ve ibadet etmiş oluruz. Başka bir deyişle. İbadet ve tapıcılık, benlik duygusundan kaynaklanmaktadır. Bencilliğin esası da, insanın kendini malik, makamı yüce, varlığın rızkını ve geçimini, mağ fretini\_, şefaatin\_, kanun koyuculuğunu\_ kendinde bilmektedir. Böyle bir durumda onu kendine Rab tanımış olur.

### 3‐İBADETİN ÜÇÜNCÜ TANIMI

Burada ibadet için üçüncü bir tarif de yapmak mümkün: ‐İbadet, Allah olarak bildiğimiz ve ilahi işlerin sebebi olarak düşündüğümüz kimsenin karşısında huzu etmektir.‑

Hiç şüphesiz yaratılış aleminin ilgili işler: Kainatın işleyişini ayarlamak, fertleri ihya etmek, canlılara rızık vermek, kulların günahlarını bağışlamak gibi şeyler Allah‐tandır. Eğer siz kainatın tedbiri, eşyanın yaratılışı, insanların ölümü ve dirimi, insanların ihyası ve vefatı ile ilgili ayetleri\_ incelseniz, Kur‐an‐ın bu işlerin düzenleyicisinin ısrarla Allah‐tan olduğunu vurguladığını ve o

işlerin Allah'tan başkasına dayandırılmasına şiddetle karşı çıktığını görürsünüz.

Konuya diğer bir açıdan baktığımızda: Biliyoruz ki, yaratılış alemi teşkilatlanmış ve sistemlidir. Dünyada bulunan her şey Allah'a bağlanan bir çok sebepler olmadan gerçekleşmez. Kur'an'da da onun emri ile olan ve ondan bir cüz olan bu işlerden ve sebeplerinden bahsetmiştir. Örneğin Kur'an özel bir vurgu ile öldüreninde diriltene Allah olduğunu açıklıyor ve şöyle buyuruyor: Arapça metin (Mu'minun /80)

"O yaşatan ve öldüren, gece ile gündüzün (art arda) gelişi de onun (kanunu)dur." Ama aynı Kur'an başka ayetlerde melekleri yaratan (Mümit) yani ölüm yapan olarak tanımlar: Arapça metin (En'am / 61)

- "Sonunda sizden birinize ölüm gelip çattığı zaman, elçilerimiz onun hayatına son verirler." Bütün bunların sonunda ortaya şu çıkıyor: İster maddi ve ister manevi olsun, genel olarak bu tabii olayların hareketi ve sebebi (Meleklerin faaliyeti) Allah'ın izni ve

emriyle gerçekleşmekte. Tek fail Allah'ın kendisidir. Melekler tabii faildirler (memurdurlar, Allah'ın izniyle o işi yapmaktalar). Filin faili ise Allah'tır. Bu Allah'ın fiilleriyle ilgili birçok ayetten çıkartılan ve yararlanılan Kur'an'i eğitimidir. Eğer bir insan, fiillerini Allah'tan ayrı bilirse ve "bu işler evliya ve melekler gibi varlıkların eline bırakılmıştır" diye düşünürse ve bundan dolayı da bu varlıklar önünde huzu ederse, tabi ki bu ibadet olur ve ameli şirke girer.

Daha açık bir deyişle: Allah'ın bu işleri onlara bıraktığına ve onların tek başlarına bu işleri yaptıklarına inanırsa, bu durumda onları Allah'a "eş" ve "ortak" etmiş olur. Böyle bir itikat tabi ki şirktir. Bununla beraber istekte bulunmak ve her türlü huzu etmek ise, onlara ibadet ve tapıcılıktır. Nitekim Kur'an şöyle buyuruyor: Arapça metin (Bakara / 165)  
- "İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını "eş ve ortak" tutanlar vardır ki, onlar ( bu eş ve ortakları) Allah'ı sever gibi severler."

Hiçbir varlık düşünce alanında Allah'a "eş" ve ortak olamaz. Meğer bütün işleri yapmakta güç sahibi ve yetkili olsa bile. Bunun dışında eğer Allah'ın emri ve izniyle çalışırsa, ona "eş" ve "ortak" olamayacaktır. Ancak onun emirlerini yerine getiren itaatkar bir varlık olabilir.

Oysa risalet devrinin müşrikleri taptıkları yapmacık ilahlar için, ilahi işler yapma konusunda bir nevi özgürlüklerine inanıyorlardı.

Cahiliyet döneminde şirkin en hafifı şu idi: Bir çoğunun inancına göre, kanun koyup onu uygulamak, Ahbar ve Ruhbanlara verilmiş bir haktır\_ veya Allah'a ait olan şefaathat bağışlama hakkı, onların put mabutlarına bırakılmıştır, onlar bu işleri yapmakta hürdürler. Bundan dolayı şefaathat ilgili ayetler, ısrarla "Allah'ın izni olmaksızın kimsenin şefaathat etme" gücünün olmadığını vurgulamaktadır.\_ Şayet onların itikadında "putların Allah'ın izniyle şefaathat edeceği" kavramı bulunsaydı, artık Allah'ın izni olmadan şefaathat etme olayı nefyetmenin (hükümünü kaldırmanın) gereği kalmazdı.

Yunan hükemalarından bir bölümü, alemin parçalarına ayrı ayrı birer ilah ittihaz etmiş, Allah'ın işi olan alemin işlerinin onlara bırakıldığını düşünüyorlardı. Sabit ve gezici yıldızlara tapan cahil Arap toplulukları da, yaratılış ve dünya hayatının işlerinin bunlara bırakıldığını düşünüyorlar ve Allah'ın yönetim makamından toptan azledildiğini de sanarak putlara tapıyorlardı. Taptıklarının tam yetkiyle donanmış olarak,

cihan hakimi sanıyorlardı.\_ Bu bakımdan bu akide ile beraber olan ve bunu cisimleştiren her çeşit huzu ve alçak gönüllülükte bulunmak, ibadet ve tapıcılık sayılır. Cahil Araplardan bir bölümü ise ağaçtan ve madenden yapılan putları, kendilerinin yaratıcısı ve evrenin yöneticisi olarak kabul etmiyorlardı. Fakat onların şefaathatçı olduklarını zannediyorlardı. Ve "bunlar Allah katında bizim şefaathatçilerimizdir" diyorlardı. Arapça metin\_ "Onlar şefaathat makamının malikleridir" diye adlandırdıkları bu putlara tapıyorlar ve bunu da Allah'a yaklaştıracı bir vesile olarak algılıyorlar. Şöyle buyuruluyor: Arapça metin\_

"Biz bunlara bize Allah'a daha fazla yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz." Sözüün özeti şudur: Böyle bir düşünceden kaynaklanan her çeşit amel, bir çeşit itaati hatırlatırsa ibadet sayılır. Bunun aksine böyle bir inançtan kaynaklanmayan herhangi bir hareket ve böyle bir inancı taşımadan yapılan huzu veya tazim ibadet ve şirk olmaz. Haram bir amel olsa bile!

Örneğin aşığın maşukuna, memurun amirine, kadının kocasına vb. gibilerin yaptıkları secde ibadet değildir. Her ne kadar İslam dininde haram olsa bile. Zira Allah'ın izni olmadan hiç kimsenin bu tür ibadetin suretini herhangi birisine yapması helal değildir. Meğer Allah'ın fermanı olmuş olsun!

KONUNUN SONUCU

Buraya kadar açıkça sizlere ibadetin gerçeğini açıklamaya çalıştık. Şimdi konunun sonucunu bağlamalıyız. Oda şöyledir: Eğer birisi insanların karşısında huzu ve alçak gönüllülük etse, onları da "ilah" ve "Rab" olarak tanımasa ve "Allah'ın işlerinin sebebi" olarak kabul etmese, ancak onlara bu ayetin hükmü gereği saygı gösterse: Arapça metin (Enbiya / 26-27)

"Onlar ikrama layık görülmüş kullardır, onlar sözde (bile olsa) onun önüne geçmezler ve onlar onun emriyle yapıp-etmektedirler."

Kesinlikle böyle bir amel, tevazu, ikram alçak gönüllülük ve tazimden başka bir şey değildir. Yüce Allah kullarından bir kısmını öyle sıfatlarla donatmıştır ki, onlara ikram, tazim ve saygı göstermek için insanın isteğini artırmaktadır. Bir ayetin de şöyle buyuruyor: Arapça metin (Ali İmran / 32)

"Gerçek şu ki, Allah, Ademi, Nuh'u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini alemler üzerine seçti."

Yüce Allah Kur'an'ının serahetiyle İbrahim (a.s)ı imamet makamına ve önderlik için seçmiştir.

Arapça metin (Bakara / 124)

-(Allah İbrahim'e): Seni şüphesiz insanlara kılacağım demişti."

Allah celse Kur'an da: Nuh, İbrahim, Davut, Süleyman, Musa, Mesih ve Muhammet (a.s)ı bir kısım yüce sıfatlarla vasıflandırmıştır. Bu sıfatlardan her bir , Kalplerin kazanılmasına vesiledirler. Öyle ki, bazılarını bize sevmeye vacip kılmıştır.\_

Şayet insanlar o kulları, hayat ve mematlarında sadece Allah'ın sevgili kulları olmaklarından dolayı, onların ilahlığına ve ilahi işlerin sebebi olduklarına inanmaksızın, saygı gösterip, tazim ederlerse, hiçbir millet buna tapıcılık olarak saymaz ve müşrik olarak nitelemez.

Nitekim tümünüzün bildiği gibi, bizler hac mevsimlerinde, insanların serverlerine tabiiyet ederek, siyah bir taştan başka bir şey olmayan "Hacer-ül Esved"e okunup öpüyoruz, bir miktar toz ve topraktan olan Allah'ın evinin etrafını tavaf ediyoruz. Safa ve merve arasında say ediyoruz. Başka bir deyişle, putperestlerin kendi putları için yaptıkları şeyin aynısını bizlerde yapıyoruz.

Ama şimdiye kadar hiç kimsenin dilinin ucunda: "Biz bu işleri yapmayla, taş, toprağa tapıyoruz" diye bir şey geçmemiştir. Zira bizler hiçbir şekilde taş ve topraklardan en küçük bir zarar ve yararın geleceğini düşünmeyiz.

Eğer biz bu amelleri, taşların ve dağların ilah olacağı veya ilahi işlerin sebebi oldukları inancıyla yapsaydık, bu durumda putperestlerin safında yer alırdık. O halde, Peygamberlerin, İmamların, öğretmenlerin, anne ve babaların ellerini, Kur'an ve İslami kitapları, Allah'ın sevgili kullarının eser

ve kabir kapılarını öpmek yalnızca onlar ikram ve tazimde bulunmak içindir. Eğer onlarda uluhiyet ve rububiyet vasıflarının bulunduğuna inansak v onun için bunları yapsak, tabi ki şirk ve onlara kulluk olur.

Meleklerin Adem'e, kardeşlerinin de Yusuf'a secde ettikleri Kur'an'da belirtilmektedir.\_ Ama meleklerin Adem'e secdesini, kardeşlerinin de Yusuf'a secdesini, kimse ibadet olarak algılamamış, akıllarının ucundan bile geçmemiştir. Bunun ana teması şudur:Secde edenler secde ettikleri şeye, zerre kadar uluhiyet ve rububiyet atfetmemişlerdir. Onları da hiçbir şekilde ilah olarak tanımamışlar ve ilahi işlerin sebebi olarak da görmediler. Bu nedenle onların ameli sadece saygı ve sevgi olarak kabul edilmiş, ibadet ve tapmak olarak değerlendirilmemiştir!..

Vehhabiler bunun gibi ayetlerle karşılaştıklarında, derhal şöyle diyorlar:Bu amellerin secde edilene(mescud) karşı ibadet sayılmamasının nedeni, bu ameller Allah'ın emri üzerine gerçekleşmiştir diyorlar

Fakat onlar şu noktadan gafilidirler: Her ne kadar bu amellerin tümü (Yakup'un huzurunda Yusuf'a kardeşlerinin secde etmesi...)Allah'ın emri ve onun rızasıyla yapıldıysa da, zaten bu amellerin mahiyeti de tapıcılık ve ibadet değildi. Bundan Allah celle emir buyurmuştur onlara. Eğer amelin mahiyeti secde edilene ibadet olsaydı, Allah ona asla emretmezdi. Arapça metin \_

- " Deki şüphesiz Allah çirkine hayasızlığa emretmez. Bilmediğiniz bir şeyi Allah'a karşı mı söylüyorsunuz?

Özetlersek, Allah'ın emri olmasa, amelin mahiyetini değiştirmez. "Amelin zatı"nın Allah'ın emrinden önce, ibadet olmayan bir amele yönelik olması gerekir. Ondan sonra Allah'ın emri onu ilgilendirir. Haddi zatında, hiçbir zaman ibadet olan bir ameli bir insana karşı yaptığımızda ve sonrada Allah'ın emri geldiğinde,

onu ibadet ve tapıcılıktan ayrı olarak düşünemeyiz.

Mekke ve Medine de Vehhabi şeyhlerinden defalarca duyduğumuz bu cevap, Kur'an'i eğitimi araştırmada bir çeşit donukluğu (cumudluğu) simgelemekte ve anlatmaktadır. İbadet e kulluğun kendine has içeriği ve esprisi vardır. Bazen emir ve bazen de nehiy konumunda bulunur. Diğer bir deyişle, bir şey kendine göre ibadet sayılır. O zaman Allah (c.c) emrediyor; örneğin, namaz, oruç gibi ve bazen de yasaklıyor, "iki bayram günü gibi." Eğer meleklerin ve Yakup'un evlatlarının secdeleri kendine göre, Ademe ve Yusuf'a ibadet ve kulluk olsaydı, "onu işlemeyi emretmek" onun gerçek mahiyetini değiştiremez, sınırın dışına çıkartmazdı.

## ANLAŞMAZLIĞIN GERÇEK ÇÖZÜMÜ

Kıymetli okuyucuların bu hususa dikkat etmeleri gerekir ki, bizimle "Vehhabi"lerin arasındaki bir çok ayrılığın çözümünün temeli "ibadet"ın anlamı mantıkı bir şekilde tarif edilmediğinde ve bu konuda insafılı kişiler ile birlik sağlanmadığı taktirde, hiçbir söz ve konu sonuca ulaşamayacak, çözümlenemeyecektir.

Bu açıdan, bu konuya tahkik eden herkes, değindiğimiz açıklamalardan daha fazla araştırıp eleştirmeli, kelimenin icmalî anlamını araştırıp, gerçek anlamını ortaya koymaktan aciz olan lügatçıların, yanlış tanımlamalarına kapılıp aldanmamalıdır. Bu konuda en sağlıklı yol, ayetler başvurmaktır. Müteessifane Vehhabi yazarlara ve akidelerine cevap yazanların bir kısmı ağırlığı bu noktaya vermeleri gerekirken, yan kaynaklara daha çok önem vermişlerdir.

Sonuçta Vehhabi şunu diyor: Peygamber hakkında sizin yaptığınız bu amellerin çoğu, Peygambere veya İmama ibadet etmektir. Onun hükmü de ibadette şirktir. Bu bakımdan dikkatli bir açıklamayla "onun" ibadetini silahtan arındırmalıyız. Şimdi hedefin iyice belirlenmesi için, Vehhabilerin "ölüye ibadet" diye nitelendirdiği işlerden bir kaçını örnek olarak sunacağız. Bunu yine hatırlatalım ki, bunların tümü, kendinin diğer normal işleri gibi iki şekilde yerine getirebilir. Onlardan bir ibadet sayılır, diğerinin ise ibadetle bir alakası yoktur.

1-Peygamber ve salihlerden şefaât dilemek.

2-İlahî evliyâlardan şifa istemek.

3-Dini önderlerden hacet dilemek.

4-Kabir sahibine ikram ve tazimde bulunak.

5-Mübârek Resul ve diğerinden yardım dilemek.

Onlar şöyle diyor: "Deki şefaât tümüyle Allah'a aittir" Arapça metin ayeti gereğince, şefaât Allah'ın fiillerindendir. Aynı şekilde "şifa" da Allah'ın fiillerindendir. "Hastalandığımda o bana şifa verir" Arapça metin

Allah'a ait olan bir işi, ondan başkasından istemek ona ibadet sayılır. Burada Allah'ın fiilini açıklamamız gerekir. Allah'ın fiili nedir, bilmemiz gerekir. Her çeşit "şefaât hakkı" ve hastaya "şifa" hakkı yapan onu yapmakta tam yetkilidir. (O hakkı başka bir yoldan

kazanıp ve onu yerine getirme konusunda kendinden daha üstün birinin kuvvet ve kudretine ihtiyaç duymak farklıdır.) Bunun gibi bir fiil ilahi bir fiildir. Böyle bir fiili herhangi birisinden istemek, onun uluhiyet ve rububiyetine inancı gerektirir. Böyle bir fiili ondan istemek de direkmen ona ibadet ve kulluk sayılır.

Eğer birisinden şefaath ve şifa istemek, böyle bir inançla birlikte olmazsa, (onu sadece öyle bir fail olarak düşünmeli ki Allah'a kul olmasıyla birlikte, kendi fiil ve işinde üstün bir kudrete dayanıyor, onun isteğiyle iş yapıyor. Böyle bir durumda böyle bir istek uluhiyet ve rububiyet itikadını gerektirmiyor.) İstekte bulunmak da yine Allah'ın işini başkasından istemek olmuyor.

Bu açıklamanın aynısı, "Hacet istemek" yada "Allah'tan başkasından yardım istemek" konusunda da geçerlidir. Hacet istemenin iki şekli vardır: Biri ibadet sayılır, diğerinin ise ibadetle ilgisi yoktur.

Bu açıklama, yalnızca bu amalleri ibadet veya ibadet dışı oluşu arasındaki konuda haddi fasıl değildir. Ancak Tevhit ve şirki tüm fail ve müessirlerini birbirinden ayırt eden genel bir delildir.

Mikrobu yok etmede ve ateşi düşürmede, "Antibiyotik" in tesirine inanmak iki suretin dışında değildir. Eğer onu varlığında veya tesir ve işlerinde bağımsız olarak bilsek ve iki aşamadan birinde onun ihtiyacını üstün kudretten (Allah) ayrı olduğunu düşünsek böyle bir durumda onu amel ve ibadetlerle ayrı olan küçük bir ilah olarak kabul etmiş oluruz. Eğer onun karşısında cahilane bir şekilde tazim edersek onu (ilacı) Allah kabul etmiş oluruz, amelimizde ibadet olur.

Şayet onu mümkün bir vücut olarak kabul etsek vücut, varlık, tesir ve fiilde,

yüce bir makama ve varlığa kendini bağışlayana bağlı olduğunu düşünsek hakimane iradenin dışında ne varlık bulabileceğini ve ne de bir iş yapabileceğini kabul etsek, bizim ona karşı taşıdığımız bu itikat tevhidin ta kendisidir. Arapça metin "Vücutta ondan başka tesir eden yoktur" ondan herhangi bir haceti dilemekte şirk ve ibadetten ayrı bir şeydir.

Bu açıdan hatırlattık ki "Tevhit" ve "Şirk" mihverinde oluşan bir çok ihtilaflı meselelerin çözüme kavuşması ve karşı tarafın silahtan arındırılması ibadetin anlamını tahlilde uluhiyet ve rububiyet mefhumun tefahume ve ilahi fiillerin diğerlerinden ayırmaya bağlıdır.

Ne yazık ki cahiliyet Araplarının amellerinin tümü, putlara karşı uluhiyet ve rububiyet itikadıyla beraberdi. Bu putların ilahi işlere karşı tam bağımsız olduklarına inanılıyordu. Allah'ın o işleri bunlara bıraktığını ve dilediklerine şefaath edeceklerine, dilediklerine de etmeyeceklerine

inaniyorlardı.

Buraya kadar yazdıklarımız konuyla ilgili kısa bir bölümdür. Bu konuyu geniş bir şekilde araştırmak ve öğrenmek isteyenler, aşağıda adı geçen kaynak eserlere bakabilirler.\_

\_ Kehf suresi, ayet:95.

\_ Nisa suresi, ayet:64

\_ Zira, kaideten insanların o şekilde geliş gidişleri, kendilerinde Peygambere özel bir alçak gönüllülük duygusunun oluşmasına vesile oluşturur. Ve insanı: Allah'a ve Resulüne itaat ediniz" ilahi emre samimi bir gönül ile sarılıp amel etmeye hazırlamış olur.

\_ Münafıkun suresi, ayet:5.

\_ Yusuf suresi, ayet:97-98.

\_ Tevbe suresi, ayet:79.

\_ Münafıkun suresi, ayet:6.

\_ A'raf suresi, ayet:134.

\_ Üçüncü kısım şudur:"Acaba Allah'ın kudreti ile peygamberlerin tabiat üstü işleri yapmasını talep etmek doğru mudur,değil midir?"

\_ Haşr suresi, ayet:10.

\_ Mü'min suresi, ayet:7.

\_ Keşf'ül irtiyab s.274.

\_ Şuara suresi, ayet:80.

\_ Nahl suresi, ayet:69.

\_ Beni İsrail suresi, ayet:82.

\_ Yunus surei, ayet:57.

\_ Murtaz, Hint fakirleri denilen denilen inziva hayatı yaşayan insanların ismidir.

\_ Bu konu hakkında Kur'an ayetlerinden yararlanılarak yazılan ve yazara art olan "Peygamberin manevi gücü"adlı kitaba müracaat edebilirsiniz

\_ A'raf suresi, ayet:160.

\_ Neml suresi, ayet:38.

\_ Maide suresi, ayet:110.

\_ Bakara:154

\_ Al-i İmran:169.

\_ Al-i İmran:170.

\_ Yasin suresi:26-27.

\_ Yasin 22-29

\_ Mu'min suresi, ayet:46

\_ Secde suresi:11

\_ Merhum Allame Belağı "Alairrahman" tefsirinin ön sözünde 34'üncü sayfada Teveffa kelimesinin etrafında çok değerli bir araştırma tapmıştır.

\_ Gerçektirten kasıt, ayetin anlatımının bu olayı kastettiği gerçeğidir, değilse ayetin doğruluğunda şüphe yoktur. Gerçek "mecaz" olmayan anlamındadır. (çeviren)

\_ A'raf:72 ,Hud:6'ya göre onların helak'ı gök gürültüsü yoluyla oldu. Fussilet:17'ye göre yıldırım oldu. Bu iki ayette de deprem olduğu anlatılıyor. Ayetlerin cem'i anlamında şu çıkıyor: Gökten inen yıldırımla beraber olan korkunç ses ve yerin depremi METİN SİLİK, azap şekli onları helak etti.

\_ Tezkiret-ül fükeha c.1 ve "Hilaf" c.1, s:47'ye bakınız. Hilaf kitabında Ömer b. Hattap ve Abdullah b. Mesuttan "teşehüt" birkaç değişik şekilde aktarılmıştır. Ebu Hanife, maliki ve imam şafi-i gibi ehli sünnet imamlarından da her biri bu değişik şekilde naklolunan teşehhütlerden birini seçmiş ve onun üzerine fetva vermişlerdir. \_

\_ "El-hediyet-üs seniyye" kitabı, s:162- mısır-minar basımı.

\_ Vifa-ül vifa, c.2, s:1371

\_ Vifa-ül vifa, c.2, s:1371

\_ Vifa-ül vifa, c.2, s:1361-Nisa suresi,ayet:64

\_ Vefa-ül vefa, c.2, s:1380(mısır baskısı) yazar, 1385'inci sayfaya kadar, bunun gibi yardım isteme örneklerinden naklediyor.

\_ İlerideki kaynaktan nakledilmiştir.

\_ Vefa-ül vefa ,c.2, s:1361

\_ "el-Fıkh-ı ela Mezahibil Erbea" Yemin kitabı, c.1 s.75, Mısır baskısı.

\_ "El-muğni" c.9- s:517

\_ Vehhabiler bir defa 1216 H. Kameri yılında ve diğer bir defada 1259 yılında kerbelaya hücum etmiş, büyük küçük hiç kimseye acımamışlardır. Üç gün içerisinde altı bin kişiyi kılıçtan geçirmişler, Harfem-i şerifin mallarını yezidin askerleri gibi tarumar etmişler. Niçin? Çünkü o insanlar Peygamberin evlatlarına yemin edip onları seviyorlardı.

- \_ Sünen-i İbn-i mace, c.1- s:277, Sünen-i Tirmizi, c.4- s:109, Sünen-i Nisai, c.7- s:5, Sünen-il Kubra, c.10- s:29
- \_ "El sünen-il kubra",c.1- s:29, Sahih-i Müslim ve Sünen-i Nisadan naklen c.7- s:77, Sünen-i İbn-i mace, c.1- s:278, Diğer bir hadiste de şöyle nakledilmiştir: Arapça metin (Sünen-i Nisai, c.7- s:6)
- \_ Süne-i Nisai c.7- s:8
- \_ El sira c.1-s:54

\_ O yazar, kitabını sözde Allame-i seyyid muhsin eminin yazdığı "Keşf-ül irtiyab" kitabını reddetmek için yazmış adını da "El-sira beyne'l İslam vel veseniyye" (yani İslam ile putperestlik arasındaki savaş) diye koymuştur. Bu yolla da dünya Müslümanlarının dört de birini teşkil eden Şiileri putperest olarak nitelendirmiştir.

- \_ Fırkan il Kur'an s:132, Yazarı: "İzami" İbn-i teymiye'den naklen
- \_ Sühl-ül ihvan s:112 ve...
- \_ Furkan-il Kur'an s:133- el Gadirin nakline göre c.5- s:181.
- \_ Sünen-i ebi Davud c.2- s.80
- \_ Sünen-i ebi Davud, c.2- s:81
- \_ Maide suresi, ayet:3
- \_ Yusuf /92
- \_ Yusuf/96

\_ Peygamberin zamanından günümüze kadar tüm dünya Müslümanları Peygamberin eserine teberrük ediyorlar. Şeyh Muhammed Tahiri Meliki de kesin delillerle 1385 yılında basılan bir kitabında ispatlamıştır. Kitabının adı da "Teberruk-us Sahabe bi Asarı Resulullah(s.a.a) Bu kitap farsçaya da çevrilmiştir.

- \_ Sahihi Buhari c.3, s. 255.
- \_ Sahihi Buhari c. 4 ,s. 227 ve Sahihi Müslim "Hatemi Nübüvvet"kitabı.
- \_ Sahih-i Buhari c.4- s:226.
- \_ Shih-i Buhari c.4- s:231.
- \_ Sahih-i Müslim c.4 "Sahabenin fazileti" bölümü.
- \_ Ehli Tahlik yazarlarından bir çoğu bu olayı nakletmişlerdir. Örneğin: Şebrivay el İthaf kitabında s:9, Semhudi: Vifa-ül c.2-s:444'te ve halidi "Sulh-ül ihvan" kitabında v.s.

\_ Esir, Esed-ül Gabe'de c.1- s:28.

\_ Müstedrek-i Hakem c.4 - s:515.

\_ Nahl/36.

\_ Enbiya/25.

\_ Al-i imran/64.

\_ Kur'an'da da bazen bu manaya gelmiştir. Örneğin Şuara ayet:22'de "Bana karşı lütuf dediğin nimette İsrail oğullarını küçümsemeden (zalil kılmandan) dolaydır." Arapça metin

\_ İsra / 24.

\_ Bakara /34.

\_ Yusuf /100.

\_ Yusuf /4.

\_ Putların Allah olması,onların hakiki yaratıcı, insanı ve alemini idare eden değildir. İlah olmanın gerçek ilah ve sözde ilahların tümünü kapsayan daha geniş anlamı vardır. Herhangi bir mevcudu Allah'ın işlerini yapar derecede görmek, şefaath ve af gibi bazı ilahi işlerin onlara bırakıldığını düşünmek onu Allah kabul etmektir. Büyük Allah karşısında, küçük ilah.

\_ Saffat/35.

\_ Tur/43, Tevbe/43, Nahl/63. Ayetlere bakınız.

\_ Hicr/96.

\_ Mü'min suresi, ayet/12

\_ Alaürrahman- seyda baskısı.5/57.

\_ "Allah'tan başka günahları bağışlayan kimdir" (Ali İmran/ 133)

\_ " De ki : Şefaatin tümü Allah'ındır."

\_ Onlar Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini "Rab"ler (ilahlar) edindiler. (Tövbe/31)

\_ Kısas/ 73, Neml/60-64, Zümer/5-6.

\_ Onlar Allah'ı bırakıp, bilginlerini ve rahiplerini Rabler (ilahlar) edindiler.(Tevbe / 31)

\_ İzni olmadan onun katında şefaatte bulunacak kimdir ? (Bakara / 255)

\_ Milel ve Nehl, c.2- s:244.

\_ Yunus / 18.

\_ Zümer / 3.

\_ Şuara suresi, ayet: 23'de: "De ki: Ben buna karşılık yakınlarıma sevgi dışında sizden hiçbir ücret istemiyorum"

\_ Bakara/ 34, Yusuf / 100.

\_ Araf/28

.\_ Mualim üt Tevhit ve ettevhit ve şirk fil Kur'an